

Reorganizace

Jestliže zamítne reorganizační plán dlužníka po uplynutí lhůty k jeho předložení, musí insolvenční soud před rozhodnutím o přeměně reorganizace v konkurs vždy umožnit věřitelům, aby na takové rozhodnutí v přiměřené lhůtě reagovali. Rozhodnout o zamítnutí reorganizačního plánu a o přeměně reorganizace v konkurs jedním rozhodnutím sice není vyloučené, tímto způsobem však lze postupovat pouze tehdy, není-li zde žádná osoba oprávněná předložit reorganizační plán. Tak tomu bude po zamítnutí reorganizačního plánu osoby odlišné od dlužníka, která podala návrh na povolení reorganizace nebo k němu přistoupila, anebo (není-li takové osoby) po zamítnutí reorganizačního plánu osoby určené schůzí věřitelů. Při zamítnutí reorganizačního plánu dlužníka je současné rozhodnutí o přeměně reorganizace v konkurs zásadně vyloučeno; nový předkladatel reorganizačního plánu totiž může být určen schůzí věřitelů.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 NSČR 10/2021-B-729 ze dne 22.12.2022)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v insolvenční věci dlužníka HOPR TRADE CZ, s. r. o., se sídlem v O., zastoupeného JUDr. K.M., LL.M., advokátkou, se sídlem v O., vedené u Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci pod sp. zn. KSOL 10 INS 17564/2016, o schválení reorganizačního plánu, o dovolání dlužníka proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. listopadu 2020, č. j. KSOL 10 INS 17564/2016, 2 VSOL 451/2020-B-485, tak, že usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. listopadu 2020, č. j. KSOL 10 INS 17564/2016, 2 VSOL 451/2020-B-485, v části, již odvolací soud potvrdil bod II. výroku usnesení Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci ze dne 7. září 2020, č. j. KSOL 10 INS 17564/2016-B-469, a usnesení Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci ze dne 7. září 2020, č. j. KSOL 10 INS 17564/2016-B-469, v bodě II. výroku se zrušují a věc se v tomto rozsahu vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení; jinak se dovolání zamítá.

Z odůvodnění:

1. Usnesením ze dne 7. září 2020, č. j. KSOL 10 INS 17564/2016-B-469, Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci (dále jen „insolvenční soud“) zamítl reorganizační plán dlužníka (bod I. výroku) a přeměnil reorganizaci v konkurs (bod II. výroku).

2. Šlo o v pořadí druhé rozhodnutí insolvenčního soudu. Prvním usnesením ze dne 30. října 2017, č. j. KSOL 10 INS 17564/2016-B-133, insolvenční soud schválil reorganizační plán dlužníka ze dne 18. července 2017. Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 2. února 2018, č. j. KSOL 10 INS 17564/2016, 2 VSOL 1150/2017-B-160, potvrdil usnesení insolvenčního soudu ze dne 30. října 2017. Nejvyšší soud usnesením ze dne 30. července 2020, č. j. KSOL 10 INS 17564/2016, 29 NSČR 160/2018-B-464, usnesení odvolacího soudu ze dne 2. února 2018 i usnesení insolvenčního soudu ze dne 30. října 2017 zrušil a věc vrátil insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení.

3. Insolvenční soud vyšel z toho, že:

[1] Usnesením ze dne 9. listopadu 2016, č. j. KSOL 10 INS 17564/2016-A-27, insolvenční soud mimo jiné zjistil úpadek dlužníka.

[2] Usnesením ze dne 13. února 2017, č. j. KSOL 10 INS 17564/2016-B-36, insolvenční soud mimo jiné povolil reorganizaci dlužníka a vyzval dlužníka, aby ve lhůtě 120 dnů od povolení reorganizace předložil soudu reorganizační plán. Usnesením ze dne 8. června 2017, č. j. KSOL 10 INS 17564/2016-B-67, insolvenční soud prodloužil lhůtu k předložení reorganizačního plánu o 35 dnů.

[3] Dne 18. července 2017 předložil dlužník insolvenčnímu soudu reorganizační plán (B-70).

4. Cituje § 351 odst. 1 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), a vycházejí ze závazného právního názoru Nejvyššího soudu obsaženého v usnesení sen. zn. 29 NSČR 160/2018, insolvenční soud uvedl, že předložený reorganizační plán není v souladu s insolvenčním zákonem a vyhláškou č. [191/2007](#) Sb., o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení a o změně vyhlášky č. [311/2007](#) Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“), a pro nedostatečnost údajů v něm uvedených není možné posoudit, zda každý věřitel podle něj získá nejméně plnění, které by zřejmě obdržel, kdyby dlužníkům úpadek byl řešen konkursem, zda pohledávky za majetkovou podstatou byly uhrazeny a zda může projít testem podle insolvenčního zákona. Reorganizační plán proto zamítl.

5. Insolvenční soud dále, odkazuje na § 339 odst. 1 a § 363 odst. 1 písm. c/ insolvenčního zákona, dovedl, že jedinou osobou oprávněnou „podat“ reorganizační plán je dlužník, neboť schůze věřitelů neurčila jinou osobu a návrh na povolení reorganizace podal dlužník, aniž se k němu připojila jiná osoba. Vzhledem k tomu, že dlužník předložil reorganizační plán v poslední den prodloužené lhůty a tato lhůta proto uplynula, jiná osoba oprávněná předložit reorganizační plán zde není. Za situace, kdy nebyl schválen reorganizační plán, insolvenčnímu soudu „nezbylo než“ rozhodnout o přeměně reorganizace v konkurs.

6. K tomu insolvenční soud dodal, že přeměně reorganizace v konkurs nebrání § 363 odst. 4 insolvenčního zákona, neboť dosud byla splněna toliko 1/4 pohledávek dle reorganizačního plánu a tento tak nebyl v podstatných bodech splněn. Nadto má insolvenční soud za to, že byl-li reorganizační plán zamítnut pro nedostatečnou konkrétnost, pak nelze o splnění podstatných bodů reorganizačního plánu být jen uvažovat (neurčitý plán nelze splnit).

7. K odvolání dlužníka Vrchní soud v Olomouci v záhlaví označeným usnesením potvrdil usnesení insolvenčního soudu ze dne 7. září 2020.

8. Odvolací soud uvedl, že insolvenční soud postupoval ohledně zamítnutí reorganizačního plánu v souladu s pro něj závazným rozhodnutím dovolacího soudu, z něhož plyne, že nebyly naplněny všechny kumulativní předpoklady uvedené v § 348 odst. 1 insolvenčního zákona a dlužníkem předložený reorganizační plán tak nelze schválit. Ohledně samotných důvodů, proč nelze reorganizační plán schválit, odkázal odvolací soud na odůvodnění rozhodnutí dovolacího soudu.

9. Za správné považoval odvolací soud rovněž rozhodnutí o přeměně reorganizace v konkurs. V projednávané věci měl přednostní právo k předložení reorganizačního plánu dlužník, a to ve lhůtě 120 dnů od povolení reorganizace; tato lhůta byla následně prodloužena o dalších 35 dnů. Námitka, že lhůta neuplynula, nemá oporu v zákoně. Dlužník nemá ze zákona nárok na prodloužení lhůty k předložení reorganizačního plánu, natož na prodloužení o maximální zákonem dovolenou lhůtu 120 dnů. Dlužník předložil reorganizační plán posledního dne lhůty (18. července 2017), reorganizační plán však nebyl schválen a dlužníku jako jediné osobě s přednostním právem na předložení reorganizačního plánu uplynula lhůta k jeho předložení. Rozhodnutí o přeměně reorganizace v konkurs tak bylo namístě. Závěry uvedené v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. června 2018, sen. zn. 29 NSČR 15/2016, uveřejněném pod číslem 105/2019 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 105/2019“), se neuplatní, jestliže subjektu oprávněnému k předložení reorganizačního

plánu již uplynula lhůta k předložení (jak tomu bylo v této věci). Odvolací soud se rovněž ztotožnil se závěrem insolvenčního soudu, že s ohledem na nedostatečnou dosavadní míru uspokojení jednotlivých skupin věřitelů a nedostatečnou konkrétnost reorganizačního plánu nebrání přeměně překážka uvedená v § 363 odst. 4 insolvenčního zákona.

10. Proti usnesení odvolacího soudu, a to v celém rozsahu, podal dlužník dovolání, jež má za přípustné pro řešení otázky dovolacím soudem dosud neřešené, případně otázky, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, uplatňuje dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci, a navrhuje, aby dovolací soud napadené rozhodnutí, jakož i usnesení insolvenčního soudu zrušil a věc vrátil insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení.

11. Dovolatel předkládá dovolacímu soudu k zodpovězení následující otázky:

[1] Kdo má právo předložit reorganizační plán; je touto osobou pouze dlužník?

[2] Zda v souladu s § 339 odst. 6 insolvenčního zákona bezprostředně poté, co je reorganizační plán předložený insolvenčním dlužníkem zamítnut, je insolvenční soud povinen svolat schůzi věřitelů, na jejímž programu bude rozhodováno o tom, kdo z věřitelů bude mít přednostní právo na sestavení reorganizačního plánu namísto dlužníka, nebo je insolvenční soud povinen alespoň stanovit lhůtu ke svolání takové schůze věřitelů, anebo je insolvenční soud poté, co zamítne reorganizační plán předložený dlužníkem, oprávněn rozhodnout o přeměně reorganizace dlužníka v konkurs bez dalšího?

[3] Je insolvenční soud oprávněn zamítnout reorganizační plán dlužníka a zároveň přeměnit povolenou reorganizaci dlužníka v konkurs jediným rozhodnutím, i když je zamítnutý reorganizační plán účinný a je plněn?

[4] Běží po zamítnutí reorganizačního plánu jeho předkladatelé lhůta k předložení nového reorganizačního plánu v délce, kterou nevyčerpal při předložení původního reorganizačního plánu?

[5] Je pro posouzení podmínky splnění reorganizačního plánu „v podstatných bodech“ dle § 363 odst. 4 insolvenčního zákona rozhodující pouze dosavadní míra uspokojení věřitelů, nebo je soud povinen tuto podmínku posuzovat z pohledu splnění všech způsobů provedení reorganizace uvedených v reorganizačním plánu?

[6] Je insolvenční soud povinen po zamítnutí účinného a plněného reorganizačního plánu nařídit před rozhodnutím o přeměně reorganizace dlužníka v konkurs jednání, na kterém bude zjištěno, v jakém rozsahu byl reorganizační plán splněn, a to s ohledem na omezení dané § 363 odst. 4 insolvenčního zákona?

12. K jednotlivým otázkám předkládá dovolatel tuto argumentaci:

[1] Osoba oprávněná předložit reorganizační plán.

13. Cituje § 339 a § 363 odst. 1 písm. c/ insolvenčního zákona, je dovolatel přesvědčen, že po zamítnutí jím předloženého reorganizačního plánu měl insolvenční soud umožnit předložení reorganizačního plánu i dalším osobám; jestliže tak neučinil, postupoval v rozporu se zákonem. V tomto směru odkazuje dovolatel rovněž na R 105/2019.

[2] Postup insolvenčního soudu po zamítnutí reorganizačního plánu.

14. Dovolatel (odkazuje na § 339 odst. 6 insolvenčního zákona a na R 105/2019) se domnívá, že poté, co insolvenční soud zamítl reorganizační plán, měl svolat schůzi věřitelů. Na této schůzi mohli

věřitelé využít práva zvolit osobou, která by sestavila a předložila nový reorganizační plán. Tím, že insolvenční soud nesvolal schůzi věřitelů a nezajistil, aby možnost sestavit reorganizační plán byla dána všem oprávněným osobám, zmařil „reorganizační úsilí“ dlužníka a věřitelům odepřel možnost reorganizovat dlužníka, jakožto nejvhodnější způsob řešení jeho úpadku, a sestavit vlastní reorganizační plán. Postup obou soudů nebyl v souladu se zákonem a rozhodnutí o zamítnutí reorganizačního plánu a o současné přeměně reorganizace v konkurs je předčasné.

[3] Možnost rozhodnout jedním rozhodnutím o zamítnutí reorganizačního plánu a přeměně reorganizace v konkurs.

15. Podle dovolatele nemohly soudy zamítnout reorganizační plán a současně přeměnit reorganizaci v konkurs; po zamítnutí reorganizačního plánu měl soud zjišťovat možnost dalších osob plán sestavit a předložit. Navíc měl soud zohlednit, že reorganizační plán dlužníka byl v době vydání napadeného rozhodnutí účinný a dlužník jej aktivně plnil. V takovém případě nelze bez dalšího přeměnit povolenou reorganizaci v konkurs, aniž dá soud dlužníku možnost plán opravit či předložit plán nový, nebo aniž tuto možnost dá věřitelům. Insolvenční soud měl minimálně vyčkat s rozhodnutím o přeměně reorganizace dlužníka v konkurs na právní moc rozhodnutí o zamítnutí reorganizačního plánu. Uvedená rozhodnutí na sebe mají postupně navazovat; jinak je rozhodnutí o přeměně reorganizace v konkurs předčasné. Proti rozhodnutí o zamítnutí reorganizačního plánu a rozhodnutí o přeměně reorganizace v konkurs mohou podat odvolání odlišné osoby, kdy všem těmto osobám bude nutné uvedené rozhodnutí doručit a bude jim plynout jiná odvolací lhůta. Proti každému z těchto rozhodnutí se lze odvolat samostatně a může se tak stát, že účinky konkursu v důsledku přeměny reorganizace v konkurs nastanou dříve než právní moc rozhodnutí o zamítnutí reorganizačního plánu. Navíc rozhodnout jedním rozhodnutím lze pouze tehdy, pokud to právní úprava výslovně upravuje. Takové případy jsou v insolvenčním zákoně vymezeny taxativně.

[4] Lhůta k předložení nového reorganizačního plánu.

16. Reorganizační plán byl v době jeho zamítnutí účinný, proto se dovolatel domnívá, že má mít možnost předložit nový, upravený reorganizační plán vyhovující požadavkům zákona a dovolacího soudu. Reorganizační plán nebylo možné zamítnout, aniž jej mohl opravit. Dovolatel měl nejprve lhůtu 120 dnů na předložení reorganizačního plánu, následně požádal o prodloužení lhůty o dalších 120 dnů, ale soud mu lhůtu prodloužil pouze o 35 dnů. Podle dovolatele by tak měl mít zbytek této lhůty, tj. 85 dnů k opravě a předložení nového plánu. V tomto směru dále dovolatel tvrdí, že reorganizační plán byl pravomocně schválen a dovolatel jej po dobu dvou let plnil; má tak právo na jistou právní ochranu, na předvídatelnost a na právní jistotu. Dovolatel i jeho věřitelé žili v tom, že provoz závodu bude zachován, zaměstnanci budou mít práci, zároveň dovolatel vyvinul značné úsilí k tomu, aby reorganizace pokračovala a on plnil všechny své povinnosti a předpoklady stanovené zákonem a reorganizačním plánem. Reorganizace se pak jeví jako vhodnější způsob řešení úpadku i s ohledem na spory se správcem daně a na trestní řízení.

[5], [6] Splnění reorganizačního plánu v podstatných bodech, povinnost nařídit jednání ke zjištění plnění plánu podle § 363 odst. 4 insolvenčního zákona.

17. Dovolatel dále nesouhlasí se závěrem soudů, že reorganizační plán nesplnil v podstatných částech. K tomuto zjištění nenařídily soudy jednání, neprovedly dokazování, ani nezajistily sdělení insolvenčního správce či dlužníka. Otázkou, co to jsou podstatné body, se odvolací soud vůbec nezabýval, přitom reorganizační plán spočíval na osmi reorganizačních opatřeních, z nichž některá dlužník splnil zcela, některá částečně, splátkový kalendář pak plnil řádně. Míru splnění posuzovaly soudy pouze s ohledem na výši dosavadního uspokojení věřitelů dle splátkového kalendáře a dalšími reorganizačními opatřeními se vůbec nezabývaly. Podle dovolatele byl reorganizační plán účinný, byl splněn v podstatných bodech a nebyly tak splněny předpoklady pro přeměnu reorganizace v

konkurs.

18. Nedatovaným podáním (B-498) a dále podáním ze dne 25. ledna 2021 (B-499), oběma doručenými insolvenčnímu soudu dne 26. ledna 2021, dlužník své dovolání doplnil.

19. S přihlédnutím k době vydání napadeného rozhodnutí je pro dovolací řízení rozhodný občanský soudní řád ve znění účinném od 30. září 2017 (srov. bod 2., části první, článku II. zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony).

20. Dovolání je podle § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), přípustné pro řešení otázek, dílem řešených v rozporu s ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu, dílem v rozhodovací praxi dovolacího soudu dosud neřešených.

21. K doplnění dovolání (B-498 a B-499) Nejvyšší soud nepřihlédl, neboť byla učiněna, aniž byla splněna podmínka stanovená v § 241 o. s. ř., tj. bez právního zastoupení (§ 241a odst. 5 o. s. ř.).

22. Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají. Nejvyšší soud se proto - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

23. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

24. Podle § 339 insolvenčního zákona přednostní právo sestavit reorganizační plán má dlužník, i když návrh na povolení reorganizace podal některý přihlášený věřitel. Může jej předložit současně s návrhem na povolení reorganizace anebo ve lhůtě 120 dnů od rozhodnutí o povolení reorganizace. Tuto lhůtu může insolvenční soud na návrh dlužníka přiměřeně prodloužit, nejdéle však o 120 dnů (odstavec 1). Přednostní právo sestavit reorganizační plán však nemá dlužník, který insolvenčnímu soudu oznámil, že reorganizační plán předložit nehodlá (odstavec 2). Přednostní právo sestavit reorganizační plán nemá rovněž dlužník, jehož věřitelé se tak usnesli na schůzi věřitelů. Schůze věřitelů, na které se projednává nebo schvaluje návrh na povolení reorganizace, je oprávněna přijmout takové usnesení vždy (odstavec 3). Jestliže dlužník před uplynutím lhůty podle odstavce 1 oznámí, že nehodlá předložit reorganizační plán, insolvenční soud rozhodne o ukončení této lhůty; pravost podpisů osob, které oznámení podepsaly, musí být úředně ověřena. Vyjdou-li najevo skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dlužník v sestavování reorganizačního plánu řádně nepokračuje, že postupuje způsobem, kterým může reorganizaci zmařit, nebo že zajištěným věřitelům neplatí úroky podle § 171 odst. 4, může insolvenční soud i bez návrhu rozhodnout o zkrácení nebo ukončení lhůty podle odstavce 1. Učiní tak zpravidla po vyjádření dlužníka, insolvenčního správce a věřitelského výboru (odstavec 4). Proti rozhodnutí insolvenčního soudu podle odstavců 1 a 4 není odvolání přípustné (odstavec 5). Nemá-li dlužník právo přednostně sestavit reorganizační plán nebo zaniklo-li mu toto právo rozhodnutím insolvenčního soudu podle odstavce 4, může o tom, kdo má přednostní právo sestavit reorganizační plán, rozhodnout schůze věřitelů. Nerozhodne-li schůze věřitelů podle věty první, vyzve insolvenční soud k předložení reorganizačního plánu další osoby, které návrh na povolení reorganizace podaly, nebo které se k němu připojily; ustanovení odstavců 2 a 4 platí pro tyto osoby obdobně. Ustanovení odstavce 1 o lhůtách k předložení reorganizačního plánu a možnosti jejich prodloužení platí pro tyto osoby přiměřeně (odstavec 6).

Podle § 348 insolvenčního zákona insolvenční soud schválí reorganizační plán, jestliže a/ je v souladu s tímto zákonem a jinými právními předpisy, b/ lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že jím není sledován nepoctivý záměr, c/ jej každá skupina věřitelů přijala nebo se podle § 347 odst. 4 považuje za skupinu, která jej přijala, d/ každý věřitel podle něj získá plnění, jehož celková současná hodnota je ke dni účinnosti reorganizačního plánu stejná nebo vyšší než hodnota plnění, které by zřejmě obdržel, kdyby dlužníkův úpadek byl řešen konkursem, ledaže přijímající věřitel souhlasí s nižším plněním, e/ pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim na roveň postavené byly uhrazeny nebo mají být podle reorganizačního plánu uhrazeny ihned poté, co se reorganizační plán stane účinným, ledaže bylo mezi dlužníkem a příslušným věřitelem dohodnuto jinak (odstavec 1). Insolvenční soud může schválit reorganizační plán, i když není splněna podmínka uvedená v odstavci 1 písm. c/, jestliže reorganizační plán přijala alespoň jedna skupina věřitelů, s výjimkou skupiny věřitelů uvedených v § 335. Učiní tak za předpokladu, že reorganizační plán zajišťuje rovné zacházení s každou zjištěnou pohledávkou v rámci každé skupiny věřitelů, která jej nepřijala, je-li ve vztahu ke každé takovéto skupině reorganizační plán spravedlivý a lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že schválení a uskutečnění reorganizačního plánu nepovede k dalšímu úpadku dlužníka nebo k jeho likvidaci, ledaže je likvidace reorganizačním plánem předvídána (odstavec 2).

Podle § 350 odst. 3 insolvenčního zákona předkladatel reorganizačního plánu může až do rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu reorganizační plán doplnit nebo změnit; v takovém případě hlasují věřitelé o reorganizačním plánu v podobě po jeho doplnění nebo změně. Schůze věřitelů, která má o reorganizačním plánu rozhodnout, se může konat nejdříve 15 dnů poté, co bylo věřitelům předloženo znění navrhovaných doplnění nebo změn reorganizačního plánu.

Podle § 351 insolvenčního zákona nejsou-li splněny všechny podmínky pro schválení reorganizačního plánu, insolvenční soud jej zamítne (odstavec 1). Proti rozhodnutí o zamítnutí reorganizačního plánu mohou podat odvolání dlužník, předkladatel tohoto plánu a věřitelé, kteří hlasovali pro jeho přijetí (odstavec 2). Osoba, jejíž reorganizační plán byl zamítnut, jej může podat znovu, jen neuplynula-li jí dosud lhůta k jeho předložení. Tuto lhůtu může insolvenční soud v odůvodněných případech před jejím uplynutím prodloužit v rozhodnutí, kterým zamítá reorganizační plán (odstavec 3).

Podle § 363 insolvenčního zákona insolvenční soud rozhodne o přeměně reorganizace v konkurs, jestliže a/ reorganizace byla povolena na návrh dlužníka a ten její přeměnu v konkurs po tomto povolení navrhl, b/ oprávněná osoba nebo osoba určená schůzí věřitelů nesestaví ve stanovené lhůtě reorganizační plán ani po jejím případném prodloužení insolvenčním soudem nebo předložený reorganizační plán vezme zpět, a do 30 dnů poté nebude podán návrh na svolání schůze věřitelů za účelem rozhodnutí o tom, která jiná osoba má přednostní právo sestavit reorganizační plán, anebo tato jiná osoba nesestaví ve stanovené lhůtě reorganizační plán nebo jej vezme zpět, c/ insolvenční soud neschválil reorganizační plán a oprávněným osobám uplynula lhůta k jeho předložení, d/ v průběhu provádění reorganizačního plánu dlužník neplní své podstatné povinnosti stanovené tímto plánem nebo ukáže-li se, že podstatnou část tohoto plánu nebude možné plnit, e/ dlužník neplatí řádně a včas úroky podle § 171 odst. 4, nebo v podstatném rozsahu neplní své jiné splatné peněžité závazky, f/ dlužník po schválení reorganizačního plánu přestal podnikat, ačkoli podle reorganizačního plánu podnikat měl, nebo g/ dlužník po schválení reorganizačního plánu neuhradil pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky postavené jim na roveň podle § 348 odst. 1 písm. e/ (odstavec 1). O přeměně reorganizace v konkurs v případech uvedených v odstavci 1 písm. a/ až c/ rozhodne insolvenční soud bez jednání. Proti tomuto rozhodnutí mohou podat odvolání jen dlužník, navrhovatel reorganizace, insolvenční správce a věřitelský výbor (odstavec 2). O přeměně reorganizace v konkurs podle odstavce 1 písm. d/ až g/ rozhodne insolvenční soud po jednání, k němuž předvolá všechny osoby uvedené v odstavci 2; odvolání proti tomuto rozhodnutí mohou podat jen osoby uvedené v odstavci 2 (odstavec 3). O přeměně reorganizace v konkurs nemůže insolvenční

soud rozhodnout, jestliže reorganizační plán byl v podstatných bodech splněn (odstavec 4). Rozhodnutím insolvenčního soudu o přeměně reorganizace v konkurs nastávají účinky spojené s prohlášením konkursu, pokud insolvenční soud ve svém rozhodnutí nestanoví podmínky této přeměny jinak. Tímto rozhodnutím se rovněž ruší zákaz započtení pohledávek uvedený v § 324 odst. 3 (odstavec 5).

Podle § 364 odst. 3 insolvenčního zákona splnění reorganizačního plánu nebo jeho podstatných částí vezme insolvenční soud na vědomí rozhodnutím, kterým reorganizace končí; proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné.

25. V uvedeném znění platila citovaná ustanovení insolvenčního zákona v době předložení reorganizačního plánu insolvenčnímu soudu a později nedoznala změn.

26. Judikatura Nejvyššího soudu je ustálena v následujících závěrech:

[1] Insolvenční řízení je soudním řízením, jehož předmětem je dlužníkův úpadek nebo hrozící úpadek a jeho řešení některým ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů (srov. § 1 písm. a/ a § 2 písm. a/ insolvenčního zákona) [rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. listopadu 2016, sp. zn. 29 Cdo 1430/2014, uveřejněný pod číslem 63/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 63/2018“)]. Toto řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů (§ 5 písm. a/ insolvenčního zákona) [srov. usnesení ze dne 31. května 2018, sen. zn. 29 NSČR 134/2016].

[2] Reorganizace či oddlužení patří k tzv. sanačním způsobům řešení dlužníkového úpadku (srov. důvody usnesení ze dne 23. března 2011, sen. zn. 29 NSČR 12/2011, uveřejněného pod číslem 110/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo usnesení ze dne 24. července 2014, sen. zn. 29 NSČR 53/2012, uveřejněné pod číslem 10/2015 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Jejich cílem je náprava nepříznivých finančních poměrů dlužníka do té míry, aby se vyřešil jeho úpadek a zároveň se umožnilo další ekonomické fungování nebo alespoň dosáhlo vyššího uspokojení věřitelů než v případě řešení úpadku konkursem (srov. R 105/2019).

[3] Reorganizace spočívá většinou v tom, že dlužník - podnikatel jako osoba s plným dispozičním oprávněním vyvine činnost k „přežití“ podniku (obchodního závodu) podle reorganizačního plánu, který má být základem jak pro řešení dlužníkového úpadku, tak pro další fungování dlužníka v průběhu plnění reorganizačního plánu (srov. opět R 63/2018).

[4] Za účelem zajištění rychlého rozhodování a dalšího postupu v řízení vymezuje insolvenční zákon lhůty, ve kterých je nutno učinit určité úkony a v některých případech rovněž stanoví následek nesplnění takové povinnosti (srov. usnesení sen. zn. 29 NSČR 134/2016).

[5] Smyslem právního institutu lhůty obecně je snížení entropie (neurčitosti) při uplatňování práv, resp. pravomocí, časové omezení stavu nejistoty v právních vztazích, urychlení procesu rozhodování s cílem reálného dosažení zamýšlených cílů. Srov. opětovně usnesení sen. zn. 29 NSČR 134/2016, či náleží Ústavního soudu ze dne 3. února 2000, sp. zn. III. ÚS 545/99.

[6] Osobami oprávněnými k předložení reorganizačního plánu jsou 1/ dlužník, 2/ osoba určená schůzí věřitelů, 3/ přihlášený věřitel, který podal návrh na povolení reorganizace. Každému subjektu by měla být dána možnost reorganizační plán předložit; tato možnost může být regulována (omezena) pouze rozhodnutím schůze věřitelů.

[7] Přednostní právo k předložení reorganizačního plánu má dlužník. Ten může toto právo pozbýt

tím, že oznámí, že reorganizační plán předložit nehodlá – § 339 odst. 2 insolvenčního zákona, nebo rozhodnutím schůze věřitelů – § 339 odst. 3 insolvenčního zákona, anebo rozhodnutím insolvenčního soudu – § 339 odst. 4 insolvenčního zákona, případně tím, že reorganizační plán sice předloží, ale tento nebude schválen a ve stanovené lhůtě dlužník nepředloží ani jiný reorganizační plán – § 351 odst. 3 insolvenčního zákona. Jestliže dlužník právo k předložení reorganizačního plánu pozbyl, může schůze věřitelů postupem podle § 339 odst. 6 a § 363 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona určit jinou osobu, která bude mít právo sestavit reorganizační plán.

[8] Věřitelé mají výsadní „právo“ rozhodnout, zda reorganizace dlužníka proběhne, když pouze věřitelé (schůze věřitelů) rozhodují o tom, kdo je oprávněn sestavit reorganizační plán nebo zda po zamítnutí reorganizačního plánu bude připravovat reorganizační plán další (jiná) osoba. Přeměna reorganizace v konkurs, aniž schůze věřitelů měla možnost určit jinou osobu, jež reorganizační plán sestaví, krátí práva věřitelů v insolvenčním řízení.

[9] Teprve po vyloučení všech oprávněných osob z práva předložit reorganizační plán nebo poté, co tyto osoby reorganizační plán nepředložily v určené lhůtě, anebo poté, co jimi reorganizační plán nebyl schválen, může být přeměněna reorganizace v konkurs.

K bodům [6] až [9] srov. R 105/2019.

27. V takto ustaveném právním rámci se Nejvyšší soud zabýval nejdříve námitkou dovolatele, že reorganizační plán neměl být zamítnut, když mu měla být dána možnost reorganizační plán opravit, nebo předložit plán nový (i s přihlédnutím k tomu, že reorganizační plán byl účinný po dobu dvou let). S řešením této námítky rovněž souvisí dovolatelem předkládaná otázka běhu lhůty k předložení, doplnění nebo opravě reorganizačního plánu (srov. námitku, že dovolateli dosud neuplynula lhůta k předložení reorganizačního plánu).

28. Lhůta stanovená insolvenčním zákonem k předložení reorganizačního plánu činí obecně 120 dnů od povolení reorganizace (§ 339 odst. 1 věta první insolvenčního zákona). Jde o lhůtu dostatečnou k tomu, aby dlužník jako osoba s přednostním právem sestavil funkční reorganizační plán. Zároveň tato lhůta chrání ostatní účastníky insolvenčního řízení před zbytečnými průtahy a liknavostí dlužníka (jenž je v době sestavování reorganizačního plánu zásadně osobou s dispozičními oprávněními k majetku, srov. § 229 odst. 3 písm. d/ insolvenčního zákona). Výjimkou z pravidla, že reorganizační plán má být předložen ve lhůtě 120 dnů, je prodloužení této lhůty o přiměřenou délku, jež nesmí přesahovat dalších 120 dnů. Takové prodloužení je možné učinit pouze na základě odůvodněného návrhu, v němž dlužník řádně vysvětlí, z jakého důvodu se mu nepodaří sestavit reorganizační plán v řádné lhůtě (120 dnů) a objasní důvody pro prodloužení lhůty o jím požadovanou délku. Insolvenční soud by pak měl okolnosti tvrzené (a osvědčované) dlužníkem zhodnotit a rozhodnout, zda zákonem stanovenou lhůtu prodlouží (maximálně o délku požadovanou dlužníkem, nejvýše však o 120 dnů). Uvedené platí přiměřeně i pro další osoby oprávněné předložit reorganizační plán (srov. § 339 odst. 6 in fine insolvenčního zákona).

29. Poté, co insolvenčnímu soudu předloží reorganizační plán, může jej předkladatel až do rozhodnutí o plánu doplňovat nebo měnit (§ 350 odst. 3 věta první před středníkem insolvenčního zákona). Takové doplnění nebo změna však slouží k tomu, aby předkladatel reorganizačního plánu mohl pružně reagovat na aktuální změny, které se vyskytly v době do rozhodnutí o předloženém reorganizačním plánu, nikoliv k odstraňování vad reorganizačního plánu [a doplňování jeho povinných (zákonem stanovených) náležitostí]. Právo doplnit či změnit reorganizační plán podle § 350 odst. 3 insolvenčního zákona není neomezené a insolvenční soud by měl vždy dbát, aby doplněním či změnou reorganizačního plánu nebyly porušovány práva a právem chráněné zájmy insolvenčních věřitelů a aby předkladatel reorganizačního plánu toto právo nezneužíval k oddalování rozhodnutí o plánu (srov. § 5 a § 7 insolvenčního zákona, § 2 o. s. ř.).

30. Rozhodne-li insolvenční soud o předloženém reorganizačním plánu, je možnost jeho další opravy či změny závislá na způsobu rozhodnutí. Jestliže insolvenční soud reorganizační plán schválí, lze jej měnit pouze v souladu s § 361 insolvenčního zákona. Po zamítnutí reorganizačního plánu jej může předkladatel předložit (v opravené, doplněné či změněné verzi) znovu pouze tehdy, neuplynula-li insolvenčním soudem prodoužená lhůta podle § 339 odst. 1 věta třetí insolvenčního zákona. Insolvenční soud může lhůtu k předložení reorganizačního plánu v odůvodněných případech prodloužit v rozhodnutí, jímž zamítá reorganizační plán, avšak pouze před jejím uplynutím (§ 351 odst. 3 insolvenčního zákona). Jestliže lhůta k předložení reorganizačního plánu podle § 339 odst. 1 insolvenčního zákona uplynula, nelze ji prodloužit prostřednictvím § 351 odst. 3 insolvenčního zákona (ani jinak).

31. V projednávané věci bylo usnesení o povolení reorganizace zveřejněno v insolvenčním rejstříku dne 13. února 2017 (B-36), což je okamžik, od něž je nutné počítat začátek běhu lhůty 120 dnů k předložení reorganizačního plánu. Lhůta byla usnesením prodloužena o 35 dnů (B-67), s tím, že insolvenční soud náležitě vysvětlil, proč ji prodloužuje právě takto. Následně insolvenční soud bez návrhu dlužníka prodloužil lhůtu o dva dny (srov. výzvu ze dne 19. července 2017, B-69). O další prodloužení dlužník nepožádal. Dlužník tak měl k předložení reorganizačního plánu celkem 157 dnů. Reorganizační plán předložil 18. července 2017 a následně (20. července 2017) lhůta k předložení reorganizačního plánu uplynula. Vzhledem k tomu, že prodloužit lhůtu lze pouze na návrh osoby sestavující reorganizační plán a dlužník ve lhůtě o další prodloužení nepožádal, je nedůvodná jeho námitka, že měl ještě další lhůtu k předložení reorganizačního plánu (o délce 85 dnů).

32. Rovněž námitka, že dovolatel měl mít možnost předložit nový nebo upravený reorganizační plán, není důvodná. Dlužník mohl do 20. července 2017 předložit reorganizační plán nebo takový reorganizační plán opravit, změnit anebo doplnit. Po uplynutí této lhůty, vzhledem k tomu, že reorganizační plán neměl zákonné náležitosti (srov. usnesení Nejvyššího soudu sen. zn. 29 NSČR 160/2018), by jakákoliv změna nebo doplnění reorganizačního plánu byla nadbytečná (jak plyne z odstavce 29., neslouží úprava v § 350 odst. 3 insolvenčního zákona k odstranění vad reorganizačního plánu), a insolvenční soud nemohl lhůtu k předložení (nového nebo upraveného) reorganizačního plánu prodloužit nebo nově stanovit, neboť tak může učinit pouze do uplynutí lhůty k jeho předložení.

33. Napadené rozhodnutí je tak správné v řešení právní otázky, zda dlužník mohl jakýmkoliv způsobem svůj reorganizační plán upravit (opravit, změnit, doplnit, předložit nový), jakož i v řešení otázky, zda dlužníku uplynula lhůta k předložení reorganizačního plánu.

34. Dovolatel dále namítá, že povolená reorganizace byla přeměněna v konkurs, přestože byl reorganizační plán v podstatných bodech splněn; míní, že možnost přeměny za této situace vylučoval § 363 odst. 4 insolvenčního zákona.

35. Již v předchozím rozhodnutí v této věci (v usnesení sen. zn. 29 NSČR 160/2018) Nejvyšší soud vysvětlil, že vymezení způsobů reorganizace, opatření k plnění reorganizačního plánu, jakož i údaje o dalším případném provozu dlužníkovra závodu patří ke zcela zásadním a nejdůležitějším náležitostem reorganizačního plánu (§ 340 odst. 1 písm. b/, c/, d/, e/, f/ insolvenčního zákona a § 14 písm. h/, i/, j/ vyhlášky). Reorganizační plán slouží právě k tomu, aby upravil podrobný a konkrétní postup, podle něhož bude dlužník jednat, aby vyřešil svůj úpadek. Jde o smlouvu svého druhu (sui generis) mezi dlužníkem, věřiteli a případnými, reorganizačním plánem dotčenými, dalšími osobami, z níž musí být zřejmé, jaká jsou práva a povinnosti jednotlivých účastníků. Konkretizace způsobu provedení reorganizace je předpokladem účinné kontroly plnění reorganizačního plánu a umožňuje posoudit, nakolik dlužník neplní povinnosti stanovené tímto plánem, a rozhodnout, zda jde o povinnosti podstatné, jejichž neplnění může vést k přeměně reorganizace v konkurs (§ 363 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona).

36. V návaznosti na výše uvedené, Nejvyšší soud v předchozím rozhodnutí konstatoval, že reorganizační plán těmto požadavkům nevyhovoval, což byl jeden z důvodů, proč byla předchozí rozhodnutí (usnesení insolvenčního soudu o schválení reorganizačního plánu, jakož i potvrzující usnesení odvolacího soudu) zrušena. Jestliže reorganizační plán řádně nevymezil způsoby řešení reorganizace, opatření k plnění reorganizačního plánu a údaje o dalším provozu dlužníka závodu, není posouzení, zda byl splněn reorganizační plán v podstatných bodech, možné.

37. O (ne)splnění reorganizačního plánu v podstatných bodech ve vztahu k přeměně reorganizace v konkurs podle § 363 odst. 4 insolvenčního zákona přitom lze uvažovat (z logiky věci) pouze u reorganizačního plánu, jenž byl schválen.

38. Proto je neopodstatněná výhrada dovolatele, podle níž měly soudy nižších stupňů nařídít jednání ke zjištění plnění plánu; míra plnění reorganizačního plánu totiž nemohla být předmětem jejich úvah.

39. Závěr odvolacího soudu, že § 363 odst. 4 insolvenčního zákona nebrání přeměně reorganizace v konkurs, tak rovněž ob stojí.

40. Nejvyšší soud se dále zabýval námitkou, že po zamítnutí reorganizačního plánu měl insolvenční soud umožnit předložení reorganizačního plánu dalším osobám.

41. Jak plyne z výše citované judikatury (srov. v tomto ohledu odstavce 26 body [6] až [9]), právo sestavit reorganizační plán mají obecně dlužník, osoba určená schůzí věřitelů a přihlášený věřitel, který podal návrh na povolení reorganizace. Teprve poté, co byly všechny tyto osoby vyloučeny z práva předložit reorganizační plán nebo měly možnost reorganizační plán předložit, a buď tak neučinily nebo jejich reorganizační plán nebyl schválen a uplynula lhůta pro jeho předložení, lze přeměnit reorganizaci v konkurs.

42. V projednávané věci byl dlužník jedinou osobou, jež podala návrh na povolení reorganizace. Jiná osoba tak neučinila, ani nepřistoupila k návrhu dlužníka na povolení reorganizace (§ 321 insolvenčního zákona). Osobou oprávněnou sestavit reorganizační plán proto vedle dlužníka mohla být jen osoba určená schůzí věřitelů. Přednostní právo předložit reorganizační plán měl dlužník, který reorganizační plán ve lhůtě též předložil. Ač byl insolvenčním soudem reorganizační plán nejdříve schválen a toto rozhodnutí potvrdil odvolací soud, Nejvyšší soud tato rozhodnutí zrušil usnesením, zveřejněným v insolvenčním rejstříku 31. srpna 2020 (B-464). Poté sice bylo namísto reorganizační plánu dlužníka zamítnout (nebyl v souladu se zákonem a dlužník neměl další lhůtu k předložení nového reorganizačního plánu), přeměnit povolenou reorganizaci v konkurs však insolvenční soud mohl až poté, co by umožnil věřitelům reagovat v přiměřené lhůtě na usnesení o zamítnutí reorganizačního plánu. Insolvenční soud tak měl v souladu s § 339 odst. 6, § 363 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona umožnit schůzi věřitelů, aby určila jinou osobu, která bude moci sestavit reorganizační plán. Zamítnutí reorganizačního plánu dlužníka je totiž předpokladem pro možnost věřitelů na takové rozhodnutí insolvenčního soudu reagovat návrhem na svolání schůze věřitelů k určení jiné osoby. Věřitelé však v projednávané věci takovou možnost neměli a jejich práva v insolvenčním řízení tak byla krácena.

43. Jinými slovy, jestliže zamítne reorganizační plán dlužníka po uplynutí lhůty k jeho předložení, musí insolvenční soud před rozhodnutím o přeměně reorganizace v konkurs vždy umožnit věřitelům, aby na takové rozhodnutí v přiměřené lhůtě reagovali. Rozhodnout o zamítnutí reorganizačního plánu a o přeměně reorganizace v konkurs jedním rozhodnutím sice není vyloučené, tímto způsobem však lze postupovat pouze tehdy, není-li zde žádná osoba oprávněná předložit reorganizační plán. Tak tomu bude po zamítnutí reorganizačního plánu osoby odlišné od dlužníka, která podala návrh na povolení reorganizace nebo k němu přistoupila, anebo (není-li takové osoby) po zamítnutí reorganizačního plánu osoby určené schůzí věřitelů. Při zamítnutí reorganizačního plánu dlužníka je

současné rozhodnutí o přeměně reorganizace v konkurs zásadně vyloučeno; nový předkladatel reorganizačního plánu totiž může být určen schůzí věřitelů.

44. Rozhodl-li insolvenční soud o přeměně reorganizace v konkurs, aniž dal věřitelům možnost určit osobu, která má právo sestavit reorganizační plán, je jeho rozhodnutí předčasné a tudíž i nesprávné.

45. Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), dovolání podle § 243d odst. 1 písm. a/ o. s. ř. zamítl v té části, jíž dovolatel napadl rozhodnutí odvolacího soudu ve výroku o potvrzení bodu I. výroku usnesení insolvenčního soudu. V části, v níž odvolací soud napadeným usnesením potvrdil insolvenčního soudu v bodě II. výroku, Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu podle § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil. Důvody, pro něž bylo usnesení odvolacího soudu (zčásti) zrušeno, platí také na usnesení insolvenčního soudu, proto dovolací soud podle § 243e odst. 2 věty druhé o. s. ř. zrušil v bodě II. výroku i toto rozhodnutí a věc potud vrátil insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)